

January 8, 2018

Optimalisatie oud papierinzameling

Voorwoord

Na de zomer van 2017 werden de inzamelaars van oud papier en karton overvallen door een schrijven van de medewerker Team Leefomgeving, die belast is met dit onderwerp. In dit schrijven werd ons medegedeeld dat het college had besloten om de Gemeenteraad voor te stellen om het inzamelen van het oud papier bij de huidige inzamelaars weg te halen.

In een overleg met de portefeuillehouder, wethouder Marcel Blind, hebben de gezamenlijke inzamelaars aangegeven dat dit een slecht idee is. Hetgeen ook is onderbouwd met argumenten.

We zijn de wethouder dan ook dankbaar, dat hij ons de ruimte heeft geboden om met een gedegen alternatief te komen, die recht doet aan de 4 speerpunten uit de Adviesnota van Barbara Luijters (team Leefomgeving, 12 juni 2017).

Namens de gezamenlijke inzamelaars hebben ondergetekenden de handschoen opgepakt. Met dit plan dat nu voor u ligt, zijn we ervan overtuigd dat we een plan hebben dat aan de 4 speerpunten voldoet. Tevens blijven met ons plan de inkomsten vanuit het oud papier behouden voor de samenleving van onze gemeente en gaat het niet op aan logistieke kosten en verlies aan vervuiling. De kracht van onze samenleving is de inzet van vrijwilligers.

Naast de wethouder, zijn wij Barbara Luijters dankbaar voor de aangeleverde informatie om een goed plan op te kunnen stellen. In het proces om uiteindelijk tot dit onderliggende voorstel te komen, hebben we uitstekend kunnen samenwerken met Dennis Elshof (projectleider gemeente Olst-Wijhe) en Astrid van Voorst (namens ROVA). Waarvoor onze dank. Tevens danken de ondergetekenden alle inzamelaars voor het ons gegeven vertrouwen om dit plan op te stellen.

Olst, 8 januari '18

Marcel van Gulp (Showkorps Amicitia)

Roy Rientjes (Aloysiuschool Boskamp)

André Smit (Olster Harmonie)

Inhoud

Voorwoord	0
1. Inleiding.....	2
a. werkwijze	2
b. Leeswijzer.....	3
2. De speerpunten.....	4
a. Uniformiteit	4
b. Toekomstbestendigheid	5
c. Eerlijkheid	6
i. Voorwaarden voor toetreding.....	6
ii. Contract.....	7
iii. Exit-clausule.....	7
iv. Verdeling opbrengst.....	7
v. Verantwoording besteding opbrengst.....	7
d. Veiligheid	7
3. Het Tijdspad.....	8
4. Tot slot.....	8

1. Inleiding

De gemeente en de gezamenlijke inzamelaars Olst – Wijhe van het oud papier en karton (OPK) streven naar hetzelfde doel: zo min mogelijk papier in het restafval. Voor de gemeente betekent dat het behalen van de gestelde doelen en voor de inzamelaars betekent dat maximale inkomsten voor de kas van de vereniging, de school of het plaatselijk belang.

Op 1 september 2017 werden de inzamelaars verrast door de mail, waarin door de gemeente aangekondigd werd dat ze voornemens is per 1 januari 2021 de huidige contracten met de inzamelaars niet meer te verlengen. De inzamelaars hebben vanaf dat moment unaniem besloten om in gezamenlijkheid hierover te communiceren met de gemeente.

Op initiatief van de inzamelaars vond er op 2 oktober 2017 in het Holstohuis een overleg plaats tussen de gemeente, vertegenwoordigd door de portefeuillehouder wethouder Marcel Blind en door Barbara Luijters (medewerker Team Leefomgeving) enerzijds en de gezamenlijke inzamelaars anderzijds. De bezwaren van de inzamelaars werden besproken, evenals het uitgangspunt van de gemeente. De uitkomst van dit overleg was, dat de inzamelaars de kans kregen om met een voorstel te komen dat moet leiden tot een optimalisatie van de oud papierinzameling in onze gemeente.

Een plan dat aansluit bij de visie 'Van Afvalinzameling naar Grondstoffeninzameling'. Met andere woorden, een inzameling met een inzamelfrequentie en -service die gelijk is voor alle kernen, zoals aangegeven in het 'beoogd resultaat' in de Adviesnota d.d. 12.06-2017.

In de adviesnota worden de volgende 4 punten genoemd waaraan het plan moet voldoen:

- Uniformiteit
- Toekomstbestendigheid
- Eerlijkheid
- Veiligheid

a. werkwijze

Direct na afloop van het overleg op 2 oktober hebben de gezamenlijke inzamelaars 3 vertegenwoordigers aangewezen die zich met het plan zouden gaan bezighouden. Deze groep van 3 heeft in eerste instantie contact gelegd met de inzamelaars die genoemd werden door de gemeente als mogelijke probleemgevallen.

Vervolgens is men begonnen met het in kaart brengen van de huidige gebieden waar ingezameld wordt en het inventariseren van de zgn. 'witte vlekken' in de gemeente qua inzameling van oud papier.

Tot slot heeft de groep van 3 de bovengenoemde 4 speerpunten uitgewerkt in een concreet plan, zodat per 1 januari 2021 – wanneer de huidige contracten aflopen – er in de hele gemeente op een uniforme, toekomstbestendige, eerlijke en veilige manier oud papier en karton wordt ingezameld door vrijwilligers.

Alvorens het plan op 16 november '17 aan te bieden aan de gemeente, hebben alle inzamelaars ingestemd met de inhoud van de 1e opzet van het plan. Met Dennis Elshof (namens de portefeuillehouder) en Astrid van Voorst (namens ROVA) is er in gezamenlijkheid verder gewerkt aan de details en de tekst van het plan, met als doel om samen één plan aan te bieden aan de Gemeenteraad. Een plan dat recht doet aan ieders belangen.

b. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt per speerpunt een paragraaf besteed. Per speerpunt staat beschreven wat het concrete plan is en wordt een en ander nader toegelicht.

In hoofdstuk 3 wordt het tijdpad beschreven van nu tot aan januari 2021. Op deze tijdsbalk staat te lezen wanneer welk onderdeel uitgerold moet zijn. Hoofdstuk 4 sluit dit document af met een advies aan het College.

2. De speerpunten

“Een oud papier inzameling die aansluit bij de visie ‘van Afvalinzameling naar Gronstoffeninzameling’. Met andere woorden, een efficiënte inzameling met een inzamelfrequentie en –service die gelijk is voor alle kernen.” (Adviesnota 12 juni 2017)

a. Uniformiteit

Uitgangspunt hierbij is een herkenbare inzameling voor alle gebieden in de gemeente, waarbij de service aan de inwoners groot is. De inzamelaars maken één onderscheid: de kernen en het buitengebied. De inzamelaars stellen het volgende voor:

1. 10 keer per jaar in de kernen inzamelen op vooraf per jaar vastgestelde data.

Als kern worden de bebouwde kommen bedoeld, die bij de toegangswegen voorzien zijn van de blauwe borden “bebouwde kom” (H1 of H1b). Dit betreft in de gemeente Olst-Wijhe de kernen Boerhaar, Boskamp, Den Nul, Elshof, Herxen, Olst, Welsum, Wesepe en Wijhe.

2. In het buitengebied tenminste 5x per jaar inzamelen van het papier op per jaar vastgestelde data.

Onder het buitengebied wordt het overige grondgebied van de gemeente Olst-Wijhe geschaard, waaronder ook de buurtschappen Duur, Eikelhof, Fortmond, Hengforden, Marle, Middel en Welsummerveld.

Er mag aangenomen worden dat in het buitengebied minder folders worden verspreid. Spotta (marktleider in folderverspreiding) en Kiesjefolders.nl werken aan de mogelijkheid om klanten in het buitengebied en in steden waar gewerkt wordt met een ‘Ja/Ja’-sticker (bijv. Amsterdam) alleen de folders te laten ontvangen die zij willen. (bron: <https://www.rtlnieuws.nl/geld-en-werk/zelf-reclame-kiezen-bedrijven-springen-in-op-folderverbod>). Tevens is de aanname gedaan dat de bewoners in het buitengebied over het algemeen meer ruimte hebben om het oud papier op te slaan. In het geval die ruimte niet aanwezig is of onvoldoende is, dan kan men het papier ook kwijt bij de achtervang-containers (zie punt 6).

Mochten er zich in het buitengebied bewoners bevinden die desondanks moeilijkheden ondervinden met de inzamelfrequentie van 5x per jaar, dan kunnen zij zich melden bij de GIOW. Indien nodig wordt er dan een maatwerkoplossing aangeboden.

3. Er wordt geïnventariseerd welke inzamelaar waar actief is, om zodoende de zgn. “witte vlekken” (waar in september '17 nog geen inzameling geregeld was) in kaart te brengen. (Gereed: 1 maart 2018)
4. Op basis van deze inventarisatie zullen de inzamelaars tot een herverdeling van de in te zamelen gebieden komen, zodra de gemeente akkoord gaat met het blijvend inzamelen door middel van de vrijwilligers van de inzamelaars, die daarbij ook de netto opbrengst van het OPK mogen behouden ten behoeve van de samenleving in Olst – Wijhe. (Gereed: 1 mei 2018)
5. Met ingang van januari 2020 (een jaar voor de ingangsdatum nieuw contract) worden ook de “witte vlekken” bediend met inzameling van OPK volgens de afgesproken frequentie. Tot die tijd is er een overgangperiode, waarin de inzamelaars het inzamelen in de betreffende gebieden kunnen inregelen.

6. Naar het voorbeeld van de container van de Olster Harmonie bij DéGé (de Meente te Olst) zullen de inzamelaars extra plaatsen benoemen in de gemeente voor deze vorm van achtervang ter verhoging van de service aan de bewoners.

Op dit moment zijn er 2 locaties in beeld (Olst en Boerhaar). De wens is er om een container te plaatsen in Welsum en Wesepe. Daarmee zou een goede spreiding in de gemeente georganiseerd zijn. Daarvoor moet nog een locatie worden gezocht, die omwille van de veiligheid afgesloten moet kunnen worden. ROVA en de gemeente zullen de GIOW ondersteunen bij het realiseren van goede locaties voor de achtervang-containers. In Welsum zou dit bijvoorbeeld opgelost kunnen worden door het plaatsen van hekken rondom de container op het terrein van transportonderneming Bijsterbosch. Met de ROVA zou dan een constructie uitgewerkt kunnen worden, waarbij de ROVA de kosten van het hekwerk (geschat op € 1000,00) kan voorfinancieren en dan middels een afschrijving uit de inkomsten van het OPK kunnen komen. Als het gaat om de locatie van de container zou de gemeente zich kunnen inspannen om dit permanent te realiseren.

7. De garantieprijs waarvoor de gemeente borg staat voor de inzamelaars blijft tenminste gelijk aan de regeling zoals die in 2017 gold.
8. De ROVA zorgt voor de communicatie naar de burgers omtrent de data van de inzameling door middel van het opnemen van de data op de kalender van ROVA. Het rooster voor het nieuwe jaar dient jaarlijks voor eind november gereed te zijn.

b. Toekomstbestendigheid

De inzamelaars komen tot een ‘Werkgroep Gezamenlijke Inzamelaars OPK Olst-Wijhe’ (GIOW). De GIOW bestaat uit een vertegenwoordiging van de inzamelaars met de volgende samenstelling:

- 1 vertegenwoordiger uit de kern Olst (inzameling d.m.v. blauwe containers);
- 1 vertegenwoordiger uit de kern Wijhe (meerdere inzamelaars in één kern)
- 1 vertegenwoordiger uit de kern Welsum
- 2 vertegenwoordigers uit de overige kernen/gebieden

Verantwoordelijkheden Werkgroep GIOW:

- Aanspreek- en coördinatiepunt namens alle inzamelaars richting gemeente en ROVA;
De GIOW heeft jaarlijks een overleg met de gemeente en ROVA over de voortgang.
- Zorgen voor inzamelcontainers – in samenspraak met ROVA – op het juiste moment op de juiste plaats;
- Aanspreekpunt voor eventuele klachten;
Bij eventuele klachten geeft de GIOW binnen 4 weken een terugkoppeling aan de gemeente hoe e.e.a. is aangepakt c.q. is opgelost
- Waarborgen continuïteit in logistieke planning;
- Eenheid en solidariteit onder inzamelaars;

- Organiseert 1x per jaar in oktober een overleg met alle inzamelaars;
- Vaststellen van de normen en de verdeelsleutel ten behoeve van de opbrengstverdeling in de zogenaamde “Witte vlekken”

Bijkomend voordeel is dat de GIOW de gemeenteambtenaar ontzorgt op het gebied van de coördinatie rondom OPK.

Concreet regelt de GIOW de daadwerkelijke uitvoering van de inzameling OPK met ROVA. De gemeente is en blijft verantwoordelijk voor het uit te voeren beleid. Daaruit vloeit voort, dat indien er onenigheid ontstaat tussen (aspirant) inzamelaars en de GIOW of wanneer inwoners er met de GIOW niet uitkomen, dat zij zich kunnen wenden tot de gemeente. De gemeente kan een bemiddelende rol hebben, maar is bij conflicten als beleidsverantwoordelijke beslissingsbevoegd.

Gezien de rol van de GIOW en de verantwoordelijkheden van de GIOW zal in 2018 omwille van de aanspreekbaarheid en de eisen die gesteld worden aan de ROVA een stichting worden opgezet voor de GIOW. De kosten voor de oprichting van de stichting worden gedragen door de Olster Harmonie. Voor de uitgaven van de GIOW dragen de gezamenlijke inzamelaars naar verhouding bij.

c. Eerlijkheid

Zoals onder ‘uniformiteit’ al aangegeven wordt de gemeente in kaart gebracht voor wat betreft wie waar inzamelt. De ‘witte vlekken’ zullen ook bediend moeten gaan worden. Hierdoor is er ruimte voor nieuwe inzamelaars. Organisaties die zich aantoonbaar voor september 2017 hebben gemeld bij de gemeente worden toegevoegd aan de groep inzamelaars, mits zij voldoen aan de voorwaarden voor het toetreden (zie par. 2.c.i). Mocht er daarna nog ruimte zijn voor meer inzamelaars, dan zal de GIOW het initiatief nemen om deze aan te zoeken, zoals aangegeven bij de verantwoordelijkheden van de GIOW onder het punt ‘toekomstbestendigheid’.

Iedere 3 jaar kunnen er organisaties toetreden tot de groep inzamelaars. Op ieder moment kan de organisatie zich aanmelden, deze wordt vervolgens op een wachtlijst geplaatst. Deze wachtlijst wordt ingevuld tot 1 september 2020. Nieuwe toetreders die aan de onderstaande voorwaarden voldoen treden toe per 1 januari 2021. Organisaties die zich vanaf 1 september '20 aanmelden worden geplaatst op de wachtlijst voor toetreding per 1 januari '24. Die wachtlijst wordt gevuld tot 1 september '23. Enzovoorts.

Wanneer er tussentijds ruimte ontstaat voor een toetreders, dan zal de GIOW in chronologische volgorde van inschrijving een organisatie van de wachtlijst benaderen.

i. Voorwaarden voor toetreding

- ✓ Toetreders zijn verenigingen of stichtingen die cultuur, onderwijs en/of sport als doel hebben;
- ✓ de opbrengst van het OPK moet aantoonbaar ten goede komen aan de gemeenschap;
- ✓ toetreders mogen geen commerciële inkomsten hebben, waardoor zij Btw-plichtig zijn;
- ✓ de inbreng van de toetredende organisatie moet qua uren in verhouding staan tot de inbreng van de huidige inzamelaars, met een minimale beschikbaarheid van 120 uur per jaar;

- ✓ toetreders conformeren zich aan de uitgangspunten van de GIOW en erkennen haar als vertegenwoordiger namens alle inzamelaars richting gemeente en ROVA.

ii. Contract

Toetreders en de huidige inzamelaars – per 1 januari 2021, bij het afsluiten van het nieuwe contract – sluiten een inzamelcontract met de ROVA. In dit contract is de rol van de GIOW opgenomen en dat de inzamelaar zich conformeert aan de uitgangspunten van de GIOW zoals in dit plan beschreven.

iii. Exit-clausule

De inzamelaar is zelf verantwoordelijk voor het nakomen van de afspraken in het contract. Op het moment dat de inzamelaar niet meer aan de afspraken kan voldoen, dan geeft zij haar gebied terug aan de GIOW. Op dat moment neemt zij afstand van haar aanspraken op de inzameling en de opbrengsten.

De GIOW is op haar beurt er verantwoordelijk voor, dat de continuïteit van de inzameling in het betreffende gebied niet in gevaar komt.

iv. Verdeling opbrengst

Zodra een nieuwe inzamelaar zijn intrede doet, dan zal het betreffende gebied opnieuw ingedeeld moeten worden met een nieuwe verdeelsleutel. In eerste instantie is het aan de inzamelaars van het betreffende gebied om tot een afspraak te komen over de verdeling van de opbrengsten. Indien de inzamelaars van het betreffende gebied niet zelf tot overeenstemming kunnen komen, dan zal de GIOW een verdeelsleutel opstellen voor de opbrengsten die recht doet aan de inzet van de inzamelaars boven de ingezamelde hoeveelheid OPK. Daarmee zal het inzamelen in de minder aantrekkelijke gebieden (buitengebied) lonend gemaakt worden.

De ROVA keert conform de gemaakte afspraken aan alle partijen uit die een inzamel/aanlevercontract hebben met de ROVA.

v. Verantwoording besteding opbrengst

De inzamelaars verantwoorden jaarlijks schriftelijk wat met de opbrengst vanuit het OPK is gedaan ten faveure van de gemeenschap. De GIOW bundelt deze en rapporteert aan de gemeente. Het doel hiervan is, dat aan het gemeentebestuur en aan de burgers uitgelegd kan worden wat er met het gemeenschapsgeld gebeurt.

ROVA levert jaarlijks een financiële evaluatie, waarin opgenomen hoeveel er is uitgekeerd aan de individuele inzamelaars en hoeveel OPK er ingezameld is.

d. Veiligheid

Veiligheid is logischerwijs prioriteit #1 voor de inzamelaars. Kijkend naar de geest van de wet in deze, en niet naar de letter van de wet, komt de groep tot de volgende punten:

- De ROVA regelt veiligheidshesjes voor de inzamelaars ter vergroting van de zichtbaarheid in het verkeer en de herkenning richting de inwoners;
- Vanuit haar verantwoordelijkheid stelt het GIOW een veiligheidsreglement op, waarin in ieder geval opgenomen dat de inzamelaars zich houden aan de wegenverkeerswet en dat zij verantwoordelijk zijn voor een veilige inzameling voor vrijwilligers en andere weggebruikers. De ROVA heeft hierin een adviserende rol bij het opstellen van het reglement. Met ingang van het nieuwe seizoen moeten de inzamelaars voldoen aan het nieuwe veiligheidsreglement.

- Het hierboven genoemde regelement zal door iedere inzamelaar ondertekend moeten worden. (Gereed: 1 september 2018)
- Het veiligheidsregelement wordt 2-jaarlijks geëvalueerd door de GIOW. Ook hier heeft de ROVA een adviserende rol. De eerste evaluatie vindt uiterlijk plaats in 2020.
- De ROVA sluit iedere verantwoordelijkheid uit voor de inzameling die zij niet zelf uitvoert. De ROVA accepteert derhalve louter het OPK. De verantwoordelijkheid voor de inzameling ligt bij de inzamelaars.

3. Het Tijdspad

Het bovenstaande plan wordt in delen ingevoerd, zodat alle inzamelaars voldoende tijd hebben om aan de gestelde voorwaarden te voldoen.

- Vanaf 1 september 2018 wordt in de kernen van de gemeente Olst-Wijhe tenminste 10x per jaar OPK ingezameld;
- Vanaf 1 januari 2019 wordt in het buitengebied van de gemeente Olst-Wijhe ingezameld met een frequentie van 5 keer per jaar, met uitzondering van de huidige “witte vlekken”.
- Vanaf 1 januari 2020 wordt in het gehele buitengebied van de gemeente Olst-Wijhe ingezameld met een frequentie van 5 keer per jaar, inclusief de huidige “witte vlekken”.
- In oktober 2018 en 2019 organiseert de GIOW een bijeenkomst met de inzamelaars om de voortgang van het hierboven beschreven plan te inventariseren. Waar nodig zal dan in overleg met de inzamelaars bijgestuurd worden om de doelstellingen van het plan te halen.

4. Tot slot

Het hierboven beschreven plan doet volgens de schrijvers recht aan de doelstellingen van de gemeente, de wensen van de inwoners en tevens aan de belangen van de inzamelaars. Inzamelen met vrijwilligers verhoogt de verbinding van de inwoners met het scheiden van het oud papier van het overig afval. Immers, de inwoners weten dat de opbrengst van het gescheiden papier terecht komt bij een goed maatschappelijk doel. Daarnaast hebben de vrijwilligers zicht op het papier dat zij inzamelen, waardoor minder vervuiling van het ingezamelde papier in de hand wordt gewerkt.

De schrijvers van dit plan adviseren het College om dit plan integraal ter goedkeuring voor te leggen aan de gemeenteraad en bij aanvaarding het plan bindend te verklaren voor alle inzamelaars van OPK in de gemeente Olst – Wijhe.